

GLOSY

Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 25 lutego 2021 r., II AKa 126/20

DOI:10.53024/7.3.47.2022

ZYGMUNT KUKUŁA*

STRESZCZENIE

Kierowanie grupą przestępczą stanowi ważny element funkcjonowania przestępczości zorganizowanej, przekładający się na zwiększone zagrożenia karą kryminalną. W polskim Kodeksie karnym brak jest ustawowego zdefiniowania grupy przestępczej oraz związku przestępczego, przez co ciężar wykładni tych znamion przestępstwa został przejęty przez orzecznictwo sądowe. Na przestrzeni kilkunastu lat udało się od podstaw sprawnie zbudować jurydyczną definicję zarówno samych zorganizowanych struktur przestępczych, jak i związanego z tym kierowania tymi strukturami. Kierującym jest osoba wydająca jednoosobowo, w formie władczej, polecenia członkom grupy przestępczej, a także osoby podlegające wyżej usytuowanemu kierownikowi, które posiadają pewien margines swobody przy podejmowaniu decyzji, zarządzające mniejszymi i podległymi hierarchicznie strukturami terenowymi takiej organizacji.

Słowa kluczowe: przestępczość zorganizowana, grupa przestępcza, kierownictwo, prawo karne, współdziałanie przestępcze

Kierowanie grupą w myśl art. 258 § 3 k.k. to pełnienie funkcji władczych w grupie, wydawanie wiążących poleceń ich członkom. Odpowiada z art. 258 § 3 k.k. ten, kto kieruje nie tylko całością grupy, lecz także ich wyodrębnionymi elementami, które jednak spełniają kryteria samoistnej struktury.

* Dr hab. nauk prawnych, pracownik naukowy Wyższej Szkoły Administracji w Bielsku-Białej, funkcjonariusz Policji w Bielsku-Białej, ORCID: 0000-0002-6338-5409.

Przepis kryminalizujący przestępczość zorganizowaną doczekał się bogatego dorobku literatury, a zwłaszcza orzecznictwa sądowego, szczególnie na przestrzeni ostatnich kilku lat. Spośród rozpatrywanych dotąd w orzecznictwie wątków, towarzyszących ustalaniu odpowiedzialności karnej poszczególnych członków grupy czy związku przestępczego, znalazł się także i ten, który dotyczy zdefiniowania oraz istoty kierowniczej funkcji pełnionej w strukturach przestępczych. Kwestia ta ma znaczenie chociażby dla wymiaru kary sprawcy, za którą grozi wyższy wymiar niż w wypadku „szeregowych” członków uczestniczących w działalności przestępczej. Jak każdy element prawnokarnej oceny czynu, także i tu, w takim samym stopniu, przebiega badanie roli, jaką odgrywali członkowie grupy, ponieważ wyodrębnienie kierownictwa jest warunkiem koniecznym do uznania zwykłego przestępczego współdziałania za grupę lub związek przestępczy. Trzeba też zauważyć, że w literaturze z tej dziedziny kwestia związana z kierowaniem grupą nie była dotąd w jakiś szczególny sposób eksponowana¹, a jeśli już, to ograniczono się do zaprezentowania stanowiska judykatury.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, wydając komentowane orzeczenie², rozpoznał odwołanie od wyroku sądu okręgowego, skazującego osoby za przynależność do grupy przestępczej. Apelację złożyli zarówno prokurator, jak i obrońcy oskarżonych. Kwestionowano w niej istnienie grupy zorganizowanej, zajmującej się głównie obrotem wyrobami tytoniowymi bez polskich znaków akcyzy, jak również, w mniejszym stopniu, czerpaniem korzyści z uprawiania prostytucji przez inne osoby. Udowodniono ustalony podział ról nie tylko co do obrotu tymi wyrobami, lecz także w drugim z zarzucanych obszarów działalności przestępczej. Ważnym dowodem były materiały zgromadzone w sprawie w ramach prowadzonej kontroli operacyjnej, uzupełnione zeznaniami świadków. W efekcie kontroli odwoławczej wyroku pierwszej instancji sąd apelacyjny uchylił wyrok w części dotyczącej kilku oskarżonych i przekazał ten wątek do ponownego rozpoznania przez sąd okręgowy. Uniewinnił jednego z oskarżonych od zarzutu popełnienia tego czynu, w pozostałej zaś części utrzymał w mocy wyrok skazujący pozostałych oskarżonych. Argumenty obrony podważały istnienie zorganizowanej grupy przestępczej oraz wskazywały po stronie części oskarżonych brak świadomości działania w takiej grupie, co jednak nie znalazło akceptacji sądu odwoławczego. Oskarżenie utrzymało twierdzenie o istnieniu kierownictwa grupy, a obronie nie udało się tego dowodu podważyć.

¹ Zob. A. Michalska-Warias, *Zorganizowana grupa w orzecznictwie*, „Prokuratura i Prawo” 2013, nr 12; T. Bojarski, *Odpowiedzialność karna za niektóre formy przestępczości zorganizowanej*, „Studia Iuridica Lubliniensia” 2003, nr 1; P. Chlebowicz, *Wybrane zagadnienia wykładni art. 258 k.k.*, [w:] Z. Cwiakalski, G. Artymiak, *Współzależność prawa karnego materialnego i procesowego*, Warszawa 2009, s. 701 i n.

² Wyrok z 25.02.2021 r., II AKa 126/20, Lex nr 3153318.

Orzeczenie objęte komentarzem nawiązuje do jednego z kilku elementów wpływających na proces wykładni znamion art. 258 k.k., a mianowicie do przedstawionej w § 3 tego przepisu odmiany kwalifikowanej, polegającej na zakładaniu albo kierowaniu związkiem przestępczym lub grupą przestępczą. Jednym z powodów, dla których wciąż pojawiają się na tym gruncie wątpliwości, jest niewątpliwie brak ustawowej definicji grupy i związku przestępczego, przez co zwłaszcza obrońcy oskarżonych dążą do uniewinnienia swoich klientów, podważając twierdzenia oskarżycieli o ich kluczowej roli w strukturach przestępczych.

Budowanie jakiegoś tworzywa organizacyjnego, a zwłaszcza kierowanie zespołem ludzkim, z pewnością stanowi punkt zainteresowania jednej ze współczesnych dyscyplin naukowych – zarządzania. Dlatego też wypracowane tam stanowisko może zostać w pewnym zakresie posiłkowo wykorzystane w budowaniu wykładni znamienia czynności wykonawczej, przewidzianej w § 3 art. 258 k.k., tj. kierowania grupą. Zarządzanie [kierowanie – uwaga Z.K.] definiuje się zwięźle jako działania organizacji związanej z pozyskiwaniem, rozwojem i utrzymaniem siły roboczej, działającej efektywnie³. Przesuwa się w nim akcent na osiągnięcie celów danej organizacji w sposób najbardziej efektywny i skuteczny⁴.

Organizacje przestępcze to w wielu przypadkach nielegalne „przedsiębiorstwa”, realizujące cele *stricte* gospodarcze (takie jak obrót bronią, środkami odurzającymi, ludzkimi organami czy wyłudzenie zwrotu podatku), dlatego też za słuszne wydaje się posłużenie definicją zarządzania do tworzenia wykładni znamion art. 258 § 3 k.k. w postaci kierowania grupą przestępczą. Rzecz jasna, będzie to jedynie kryterium pomocnicze, uzupełniające, na drodze do osiągnięcia tego celu. Organizacje przestępcze zawiązane w formie grupy czy związku różnią się jednak znacząco, chociażby ze względu na sposoby rekrutowania członków (zainteresowanie materialne, groźby, szantaż, presja fizyczna itp.). Wymusza to odpowiednią do tego modyfikację sposobu kierowania taką strukturą, znacznie odbiegającą od klasycznego rozumienia zarządzania w nauce. Można bez obaw użyć do określenia tego celu nazwy „zarządzanie przestępstwem”.

Problematyce zakładania i kierowania grupą oraz związkiem przestępczym poświęcono wiele uwagi w dotychczasowym dorobku orzecznictwa sądowego. Powstałe na tym fundamencie zapatrywania zostaną zaadaptowane w procesie oceny merytorycznej komentowanego orzeczenia. Z całą pewnością zarówno zakładanie grupy czy związku, jak i kierowanie nimi stanowi odmianę współsprawstwa w rozumieniu

³ Zob. szerzej na ten temat R.W. Griffin, *Podstawy zarządzania organizacjami*, Warszawa 2005; H. Król, A. Ludwiczynski, *Zarządzanie zasobami ludzkimi. Tworzenie komponentu ludzkiego organizacji*, Warszawa 2006.

⁴ Zob. M. Adamiec, B. Kozusznik, *Zarządzanie zasobami ludzkimi*, Katowice 2008, s. 18.

art. 18 § 1 k.k.⁵. Proces tworzenia takich organizacji musi zostać przez kogoś zapoczątkowany, nie zawsze jednak założyciel zostanie jej kierownikiem.

Dlatego też istnienie ośrodka kierowniczego w powstałej grupie przestępczej odróżnia ją od zwykłego współsprawstwa w popełnieniu czynu zabronionego. Warunkiem potwierdzenia, że tak zawiązana grupa osób jest traktowana w prawie karnym jako grupa przestępcza, jest instytucja przywódcy⁶, zarządzającego. Brak wykazania i udowodnienia tego elementu przekreśla jej istnienie jako grupy w rozumieniu prawa karnego, degradując ją do zwykłego współsprawstwa w popełnieniu czynu zabronionego. W dorobku orzeczniczym wyodrębnić można kierownictwo zorganizowanej grupy oraz związku przestępczego, które różną się pomiędzy sobą dosyć znacząco.

Gdy chodzi o zdefiniowanie kierownictwa zorganizowanej grupy, stawia się tu pewien poziom wymagań, jakie muszą zostać spełnione. Osoba odgrywająca w zorganizowanej grupie przestępczej kierowniczą rolę musi przede wszystkim posiadać uprawnienia władcze. To ona podejmuje decyzje co do kierunku działania grupy, ona też dyscyplinuje członków grupy, którzy poleceń wydawanych przez nią nie chcą wykonywać⁷. Wykonywanie poleceń kierującego grupą może mieć podstawę w zbudowanym przez siebie autorytecie⁸. Wymaga to umiejętności przywódczych i znajomości, chociaż w niewielkim stopniu, procesów zarządzania grupą. Autorytet przywódcy musi być na czymś zbudowany (wiedza, odwaga, przemoc fizyczna, skłonność do ryzyka zwieńczonego sukcesem). W dużym uproszczeniu należy przyznać, iż sądy kilkakrotnie definiowały rolę kierownika grupy, która obejmuje określanie kierunków działania, wydawanie poleceń, koordynowanie działalności uczestników grupy⁹, podejmowanie zasadniczych decyzji¹⁰. W literaturze procesu badawczego nad przestępczością zorganizowaną w Polsce zwrócono uwagę, iż członkowie grupy bywają nie tylko nieuczciwi w stosunku do siebie, lecz także próbują w ten sam sposób traktować swoich zwierzchników. Jeśli więc grupa

⁵ Zob. M. Bryła, *Porozumienie, zorganizowana grupa, związek przestępczy jako formy organizacyjne przestępczości zorganizowanej*, „Prokuratura i Prawo” 2002, nr 10, s. 64-89; A. Liszewska, *Współdziałanie przestępcze w polskim prawie karnym, analiza dogmatyczna*, Łódź 2004; Z. Kalita, *Porozumienie przestępcze w polskim prawie karnym*, „Nowe Prawo” 1983, nr 1, s. 125-129; K. Laskowska, *Teoretyczne i praktyczne podstawy odpowiedzialności z art. 258 k.k.*, „Prokurator” 2004, nr 1; A. Nieprzecka, *Zorganizowana grupa w praktyce orzeczniczej. Próby analizy krytycznej form istnienia grupy i odróżnienia ich od form przestępczego współdziałania*, „Prokuratura i Prawo” 2021, nr 9.

⁶ Zob. wyrok SA w Gdańsku z 28.08.2012 r., II Aka 202/12, Lex nr 1236101.

⁷ Zob. wyrok SA w Krakowie z 20.02.2019 r., II Aka 190/18, KZS 2019, nr 7-8, poz. 67.

⁸ Zob. wyrok SA w Katowicach z 24.01.2008 r., II Aka 397/07, Lex nr 577355.

⁹ Zob. wyrok SA we Wrocławiu z 11.12.2019 r., II Aka 271/17, Lex nr 2772931; wyrok SA w Łodzi z 12.09.2013 r., II Aka 104/13, Lex nr 1326134.

¹⁰ Zob. wyrok SA we Wrocławiu z 21.08.2013 r., II Aka 229/13, Lex nr 1394331.

nie ma silnego, twardego i bezwzględniego przywódcy, który jest w stanie strachem utrzymać podległych sobie członków grupy w dyscyplinie, staje się hierarchicznie niestabilna, zmierza w stronę rozpadu. Wylaniają się nowi, silni przywódcy, próbujący uzyskać niezależność od dotychczasowego lidera¹¹. Zwraca się jednak uwagę, że brak wspomnianych mechanizmów wymuszających posłuszeństwo członków grupy czy też brak systemu nagród gwarantujących lojalność tej grupy nie świadczy o braku istnienia kierownictwa¹². Tłumaczyć należy to faktem, że poszczególni członkowie grupy posiadają odpowiednie cechy charakteru, wzmocnione motywacją popychającą ich do działania, dlatego też dodatkowe bodźce dyscyplinujące ich nie w każdym wypadku są konieczne. Łączy ich bowiem wspólny cel – osiągnięcie spodziewanego zysku w sposób, który w ich przekonaniu nie przypomina typowej brutalnej kryminalnej struktury przestępczej, a jedynie szczególną kreatywność kierownika i uczestników.

Lektura dotychczasowego orzecznictwa koncentruje się wokół badania praktycznego aspektu kierownictwa grupy, dopuszczając pogląd, w świetle którego funkcję kierowniczą sprawuje nie tylko pojedyncza osoba, lecz także inne osoby kierujące ważnymi odcinkami działalności grupy, choćby krótkotrwale, a nawet jednorazowo przy realizacji pojedynczego zadania¹³. Wypada więc zastanowić się nad zasadnością dopuszczenia wariantu kolektywnej formy sprawowania funkcji kierowniczej w grupie. Ewolucja w kierunku takiego podejścia zaznaczyła swoją obecność w judykaturze dosyć dawno, wykazując się konsekwencją w podejściu do tego tematu oraz stabilnością poglądu. Przyjęto więc postać kolektywną kierowania grupą czy związkiem przestępczym jako rozwiązanie alternatywne w stosunku do klasycznego, jednoosobowego kierownictwa¹⁴. Świadczy to o elastyczności w tworzeniu rozwoju wykładni przepisu kryminalizującego czynność sprawczą art. 258 § 3 k.k. i w sposób wyraźny wzmocnia argument przemawiający za słusznością poglądu prawnego przyjętego w glosowanym wyroku.

Z kolei kierownictwo grupy przestępczej niższego szczebla (tzw. zależne) obejmuje kontrolę ważnego odcinka aktualnych działań grupy, o ile odpowiadające za to osoby podejmują samodzielne decyzje co do działalności podległych sobie członków grupy, a nie tylko ograniczają się do kontroli wykonywania poleceń

¹¹ Zob. Z. Rau, *Przestępczość zorganizowana w Polsce i jej zwalczanie*, Kraków 2002, s. 172.

¹² Zob. wyrok SA w Białymstoku z 3.10.2018 r., II Aka 68/16, Lex nr 2583976.

¹³ Zob. wyrok SA w Krakowie z 2.11.2004 r., II Aka 119/04, KZS 2005, nr 3, poz. 25.

¹⁴ Zob. wyrok SA Warszawa z 22.02.2017 r., II Aka 370/16, Lex nr 2284813; wyrok SA w Katowicach z 19.01.2015 r., II Aka 148/14, Lex nr 1649224; wyrok SA w Rzeszowie z 16.07.2013 r., II Aka 58/13, Lex nr 1350414; wyrok SA w Lublinie z 23.07.2002 r., II Aka 148/01, OSN Prok. i Pr. 2003, nr 3, poz. 20; wyrok SA w Katowicach z 27.10.2010 r., II Aka 123/10, KZS 2011, nr 1, poz. 77.

zwierzchnika¹⁵, chociażby czyniły to krótkotrwale, a nawet jednorazowo¹⁶. Nie pozbawiony znaczenia jest przywołany po raz kolejny odpowiedni autorytet kierującego, umożliwiający skuteczną kontrolę nad grupą¹⁷. Dopuszczenie do procesu decyzyjnego w takiej postaci wynikać może z liczebności grupy oraz lokalizacji jej struktur w terenie, przeważnie w znacznej odległości od siedziby kierującego, dużą liczbą bieżących spraw do monitorowania, przez co nie ma on warunków do kontrolowania wszystkich działań i podejmowania decyzji co do szczegółów technicznych realizowanego przedsięwzięcia.

Nieco inaczej przedstawia się koncepcja kierownictwa w związku przestępczym. Aczkolwiek glosowane rozstrzygnięcie *expressis verbis* o tym nie wspomina, warto byłoby, nie odbiegając znacząco od głównego nurtu prowadzonych rozważań, zwięźle odnieść się i do tego wątku. W tym tworze organizacyjnym dominuje już głębsza integracja działań, co w konsekwencji wymusza przyjęcie znacznie surowszych kryteriów oceny. Zgodnie z nimi funkcja kierowania takim związkiem to przede wszystkim przewodzenie, czyli intelektualne i faktyczne panowanie nad istnieniem i działalnością związku, poprzez rzeczywistą możliwość kształtowania jego sytuacji. Może ono być jednoosobowe i wieloosobowe, w formie swoiście pojmowanego zarządu. Tę formę spotyka się wtedy, gdy liczebność uczestników, trwałość i charakter organizacyjny związku przestępczego pozwalają ten fragment traktować jako zdolny do samoistnego bytu. Zwrócono uwagę na pewien szczegół, a mianowicie samo przekazywanie dyrektyw innej osoby rzeczywiście kierującej jest negatywną przesłanką kierownictwa¹⁸. Przekazujący jest tu całkowicie uzależniony od osoby, której decyzję oznajmia, pozbawiono go samodzielnej formy kreowania nowych zadań grupy.

Interesujący z perspektywy oceny glosowanego wyroku punkt widzenia orzecznictwa dało się zaobserwować przy rozpatrywaniu wymagań odpowiedzialności karnej na podstawie § 3 art. 258 k.k. Sąd w tym przypadku uznał, że do przypisania takiej odpowiedzialności nie jest konieczne, aby kierujący zorganizowaną grupą czy związkiem przestępczym był usytuowany w strukturach przestępczych obejmujących również i tę grupę¹⁹. Z różnych przyczyn pozostawać może on poza strukturami. O zakwalifikowaniu takiej postaci kierownictwa decydować muszą realia działalności przestępczej, a także istnienie zależności funkcjonalnej pomiędzy poszczególnymi

¹⁵ Zob. wyrok SA w Białymstoku z 27.07.2017 r., II Aka 40/17, Lex nr 2304318; wyrok SA w Rzeszowie z 16.07.2013 r., II Aka 58/13, Lex nr 1350414.

¹⁶ Zob. wyrok SA w Krakowie z 2.11.2004 r., II Aka 119/04, KZS 2005, nr 3, poz. 25.

¹⁷ Zob. wyrok SA w Krakowie z 8.06.2017 r., II Aka 234/16, KZS 2017, nr 9, poz. 53.

¹⁸ Zob. wyrok SA w Krakowie z 24.04.1997 r., II Aka 57/97, OSN Prok. i Pr. 1997, nr 12, poz. 22.

¹⁹ Zob. wyrok SA w Katowicach z 8.12.2005 r., II Aka 68/05, KZS 2006, nr 4, poz. 66.

ogniwami, których końcowym rezultatem jest osiągnięcie założonego przestępczego skutku, np. wyłudzenie zwrotu podatku w ramach karuzel podatkowych. Jak dotąd jest to pogląd odosobniony, choć trudno uznać go za niezasadny.

Oceniając przydatność komentowanego wyroku dla praktyki, a przy tym ułatwiając procesowe możliwości weryfikacji dowodów, wskazujących na sprawowanie funkcji kierowniczej w grupie czy w związku przestępczym, przywołać należy skonstruowany w orzecznictwie swoisty test pozwalający na sprawne przeprowadzenie tego zabiegu. W pierwszej kolejności należy ustalić, na jakim fundamencie opierał się element podległości innych uczestników grupy przestępczej wobec kierującego. Przydatne do tego celu okazuje się wnioskowanie, rozpoczynające się od potwierdzenia, czy bez decyzji podejmowanych przez osoby, których rolę kierowniczą rozważa się w postępowaniu, działalność grupy miałaby inny charakter, oraz czy od decyzji takich osób zależało np. zaprzestanie dalszej działalności przez grupę²⁰. Następnym etapem prowadzonego testu powinna być weryfikacja, czy podejrzany o taką rolę przesądzał o sposobie funkcjonowania grupy, kształcie, zakresie decydowania o przyjmowaniu nowych członków, w tym o intensywności podejmowanych działań przestępczych, częstotliwości transakcji i wielkości przedmiotów transakcji, a przez to – czy faktycznie to kontrolował²¹ oraz czy miał możliwość wydawania poleceń członkom grupy²². Wymienione przesłanki pozwalają na właściwe przeprowadzenie wnioskowania co do przypisania konkretnej osobie takiej roli.

Przeprowadzona ocena powyższego wyroku zasadniczo opierała się na bogatym dorobku dotychczas opublikowanej bazy orzeczeń, co uznać należy za właściwe z uwagi na jego dynamiczny rozwój. Opinie literatury przedmiotu koncentrują się wokół aprobaty zapatrywań sądów i są z nimi zgodne, zasadniczo więc nie wpłynęłyby na wynik końcowy tego procesu. Można więc bez większych obaw przyjąć, że chociaż ustawodawca zrezygnował z ustawowego zdefiniowania grupy przestępczej i związku przestępczego, to na tym odcinku w należyty sposób wyręczyło go orzecznictwo sądowe. Ukształtowana linia orzecznicza uwzględnia wieloaspektowy kontekst szeroko pojmowanego zarządzania strukturami przestępczymi, koncentrując się w takim samym stopniu na ogólnych przesłankach kwalifikacyjnych oraz na czynnikach indywidualnych, wykorzystywanych do kierowania grupą. Rozstrzygnięcie zawarte w glosowanym wyroku wpisuje się w tak przeprowadzony sposób wykładni pojęcia kierowania, przez co w pełni zasługuje na akceptację.

²⁰ Zob. wyrok SN z 22.10.2016 r., III KK 232/15, Lex nr 1818230.

²¹ Zob. wyrok SA we Wrocławiu z 15.01.2015 r., II Aka 421/14, Lex nr 1659165.

²² Zob. wyrok SA w Katowicach z 24.01.2008 r., II Aka 396/07, Lex nr 577355.

BIBLIOGRAFIA

Literatura

- Adamiec M., Kożusznik B., *Zarządzanie zasobami ludzkimi*, Katowice 2008.
- Bojarski T., *Odpowiedzialność karna za niektóre formy przestępczości zorganizowanej*, „Studia Iuridica Lubliniensia” 2003, nr 1.
- Bryła M., *Porozumienie, zorganizowana grupa, związek przestępczy jako formy organizacyjne przestępczości zorganizowanej*, „Prokuratura i Prawo” 2002, nr 10.
- Chlebowicz P., *Wybrane zagadnienia wykładni art. 258 k.k.*, [w:] Z. Cwiągalski, G. Artymiak, *Współzależność prawa karnego materialnego i procesowego*, Warszawa 2009.
- Griffin R.W., *Podstawy zarządzania organizacjami*, Warszawa 2005.
- Kalita Z., *Porozumienie przestępcze w polskim prawie karnym*, „Nowe Prawo” 1983, nr 1.
- Król H., Ludwicyński A., *Zarządzanie zasobami ludzkimi. Tworzenie komponentu ludzkiego organizacji*, Warszawa 2006.
- Laskowska K., *Teoretyczne i praktyczne podstawy odpowiedzialności z art. 258 k.k.*, „Prokurator” 2004, nr 1.
- Liszewska A., *Współdziałanie przestępcze w polskim prawie karnym, analiza dogmatyczna*, Łódź 2004.
- Michalska-Warias A., *Zorganizowana grupa w orzecznictwie*, „Prokuratura i Prawo” 2013, nr 12.
- Nieprzecka A., *Zorganizowana grupa w praktyce orzeczniczej. Próby analizy krytycznej form istnienia grupy i odróżnienia ich od form przestępczego współdziałania*, „Prokuratura i Prawo” 2021, nr 9.
- Rau Z., *Przestępczość zorganizowana w Polsce i jej zwalczanie*, Kraków 2002.

Orzecznictwo

- Wyrok SN z 22.10.2016 r., III KK 232/15, Lex nr 1818230.
- Wyrok SA w Krakowie z 24.04.1997 r., II Aka 57/97, OSN Prok. i Pr. 1997, nr 12, poz. 22.
- Wyrok SA w Lublinie z 23.07.2002 r., II Aka 148/01, OSN Prok. i Pr. 2003, nr 3, poz. 20.
- Wyrok SA w Krakowie z 2.11.2004 r., II Aka 119/04, KZS 2005, nr 3, poz. 25.
- Wyrok SA w Krakowie z 2.11.2004 r., II Aka 119/04, KZS 2005, nr 3, poz. 25.
- Wyrok SA w Katowicach z 8.12.2005 r., II Aka 68/05, KZS 2006, nr 4, poz. 66.
- Wyrok SA w Katowicach z 24.01.2008 r., II Aka 396/07, Lex nr 577355.
- Wyrok SA w Katowicach z 24.01.2008 r., II Aka 397/07, Lex nr 577355.
- Wyrok SA w Katowicach z 27.10.2010 r., II Aka 123/10, KZS 2011, nr 1, poz. 77.
- Wyrok SA w Gdańsku z 28.08.2012 r., II Aka 202/12, Lex nr 1236101.
- Wyrok SA w Rzeszowie z 16.07.2013 r., II Aka 58/13, Lex nr 1350414.
- Wyrok SA w Rzeszowie z 16.07.2013 r., II Aka 58/13, Lex nr 1350414.
- Wyrok SA we Wrocławiu z 21.08.2013 r., II Aka 229/13, Lex nr 1394331.
- Wyrok SA w Łodzi z 12.09.2013 r., II Aka 104/13, Lex nr 1326134.
- Wyrok SA we Wrocławiu z 15.01.2015 r., II Aka 421/14, Lex nr 1659165.
- Wyrok SA w Katowicach z 19.01.2015 r., II Aka 148/14, Lex nr 1649224.
- Wyrok SA Warszawa z 22.02.2017 r., II Aka 370/16, Lex nr 2284813.
- Wyrok SA w Krakowie z 8.06.2017 r., II Aka 234/16, KZS 2017, nr 9, poz. 53.
- Wyrok SA w Białymstoku z 27.07.2017 r., II Aka 40/17, Lex nr 2304318.
- Wyrok SA w Białymstoku z 3.10.2018 r., II Aka 68/16, Lex nr 2583976.
- Wyrok SA w Krakowie z 20.02.2019 r., II Aka 190/18, KZS 2019, nr 7-8, poz. 67.
- Wyrok SA we Wrocławiu z 11.12.2019 r., II Aka 271/17, Lex nr 2772931.

**Commentary to the judgment of the Court of Appeal in Poznań of
February 25, 2021, II Aka 126/20, Lex No. 3153318**

SUMMARY

Managing a criminal group is an important element of the functioning of organized crime, which translates into an increased risk of criminal punishment. There is no statutory definition of a criminal group and a criminal relationship in the Polish Penal Code, so the burden of interpreting these features of a crime has been taken over by the judicature of the courts. Over the course of several years, it has been possible to efficiently build a juridical definition of both organized crime structures and the related management of these structures. The person in charge is both a person who, in the form of a single authority, issues orders to members of a criminal group, but also persons reporting to a higher-ranking manager, who have a certain margin of discretion in making decisions, managing smaller and hierarchically subordinate field structures of such an organization.

Keywords: organized crime, criminal group, management, criminal law, criminal cooperation